

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

Факультет лінгвістики

(повна назва інституту/факультету)

Кафедра теорії, практики та перекладу англійської мови

(повна назва кафедри)

«До захисту допущено»

Завідувач кафедри

(підпис)

(ініціали, прізвище)

“ _____ ” _____ 2016 р.

Дипломна робота

освітньо-кваліфікаційного рівня « Спеціаліст »

(назва ОКР)

з напрямку підготовки (спеціальності) 7.02030309, «Переклад»

(код та назва напрямку підготовки або спеціальності)

на тему: «Мовні засоби вираження комунікативно-прагматичного впливу англійських та українських медіа-текстів: перекладознавчий аспект»

Виконала: студентка 5 курсу, групи ЛА-51с

Рошик Анастасія Вікторівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

(підпис)

Керівник: доцент, канд. пед. наук Демиденко О. П.

(посада, науковий ступінь, вчене звання, прізвище та ініціали)

(підпис)

Рецензент: _____

(посада, науковий ступінь, вчене звання, науковий ступінь, прізвище та ініціали)

(підпис)

Засвідчую, що у цій дипломній роботі
немає запозичень з праць інших авторів
без відповідних посилань.

Студент _____

(підпис)

Київ – 2016

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ I МЕДІА-ТЕКСТ ЯК ОБ'ЄКТ ВИВЧЕННЯ.....	8
1.1. Медіалінгвістика як наука про мову.....	8
1.2. Теоретичні засади дослідження медіа-текстів.....	16
1.3. Типологічна стратифікація медіа-текстів.....	24
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ I.....	37
РОЗДІЛ II МЕДІА-ТЕКСТ ЯК ОБ'ЄКТ МІЖДИСЦИПЛІНАРНИХ ЛІНГВІСТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ.....	39
2.1. Сучасні методи дослідження медіа-текстів.....	39
2.2. Специфіка реалізації комунікативно-прагматичного впливу в англomовних та україномовних медіа-текстах.....	46
2.3. Англomовні та україномовні медіа-тексти у фокусі лінгвопрагматики	51

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ II.....	56
РОЗДІЛ III АНАЛІЗ ПРИЙОМІВ ЗБЕРЕЖЕННЯ ФУНКЦІОНАЛЬНИХ, ЖАНРОВО-СТИЛІСТИЧНИХ ТА ЛІНГВОПРАГМАТИЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ АНГЛОМОВНИХ МЕДІА-ТЕКСТІВ В УКРАЇНОМОВНОМУ ПЕРЕКЛАДІ.....	58
3.1. Функціональна специфіка медіа-текстів різних жанрів як основа дослідження їх комунікативно-прагматичного впливу.....	58
3.2. Англomовні та українomовні медіа-тексти як об'єкт стилістичного аналізу.....	63
3.2.1. Стилiстичні особливості реалізації комунікативно-прагматичного впливу медіа-текстів на фонетичному рівні.....	68
3.2.2. Стилiстичні особливості реалізації комунікативно-прагматичного впливу медіа-текстів на морфологічному рівні.....	71
3.2.3. Стилiстичні особливості реалізації комунікативно-прагматичного впливу медіа-текстів на лексичному рівні.....	76
3.2.4. Стилiстичні особливості реалізації комунікативно-прагматичного впливу медіа-текстів на синтаксичному рівні.....	81
3.3. Кількісні та якісні результати аналізу прийомів відтворення та збереження репрезентантів комунікативно-прагматичного впливу в англomовних медіа-текстах різних жанрів в українomовному перекладі.....	86
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ III.....	91
ВИСНОВКИ.....	93
SUMMARY.....	94
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	95
Додаток А Перекладознавчий аналіз прийомів відтворення стилістично-маркованих одиниць у медіа-текстах сайту BBC.....	104

Додаток Б Перекладознавчий аналіз прийомів відтворення стилістично-маркованих одиниць у медіа-текстах сайту Euronews.....	117
Додаток В Перекладознавчий аналіз прийомів відтворення стилістично-маркованих одиниць у медіа-текстах сайту The Day.....	128
Додаток Г Перекладознавчий аналіз прийомів відтворення стилістично-маркованих одиниць у медіа-текстах сайту ІМІ.....	145
Додаток Д Перекладознавчий аналіз прийомів відтворення стилістично-маркованих одиниць у медіа-текстах сайту Migration.....	160
Додаток Е Перекладознавчий аналіз прийомів відтворення стилістично-маркованих одиниць у медіа-текстах сайту Interfax-Ukraine.....	171
Додаток Є Перекладознавчий аналіз прийомів відтворення стилістично-маркованих одиниць у медіа-текстах сайту Sensor.NET.....	185
Додаток Ж Перекладознавчий аналіз прийомів відтворення стилістично-маркованих одиниць у рекламних медіа-текстах.....	196

ВСТУП

Медіа-тексти є своєрідним важелем формування в індивідуумів знань та уявлень, певних думок та ідей, суджень, і як результат, стереотипів про навколишній світ і його складові. Така думка ґрунтується на тому факті, що саме тексти мас-медіа є практичним, популярним, а тому основним джерелом

інформації, яким користується, якщо не весь світ, то більшість населення планети. Із цього випливає, що в залежності від даних, представлених у медіа-тексті, та тим, як вони репрезентовані, буде змінюватися напрямок думок його безпосередніх реципієнтів. Такий вплив на інтелектуальну сферу індивідуумів досягається за рахунок того, що вони за браку можливості бути безпосередніми свідками подій, що представлені у тексті, вимушені довіряти даному носію інформації. Знаменитий вислів В. Черчилля «Хто володіє інформацією, той володіє світом» підкріплює той факт, що, користуючись довірою своїх адресатів, творці медіа-текстів мають владу над формуванням їх поглядів, особливо, коли адресати легко піддаються впливу і здатні швидко та кардинально міняти точку зору. Така ситуація створює передумови для маніпуляції людьми за допомогою текстів медіа. Щоб не стати жертвою маніпуляції, необхідно володіти відповідною компетентністю, формування якої потребує детального вивчення медіа-текстів, не як засобів розповсюдження інформації, а як засобів здійснення впливу на інтелектуальну та емоційну сферу людини, що визначає **мету** дипломної роботи.

Для досягнення поставленої мети передбачається вирішення наступних **завдань**:

- вивчення медіалінгвістики, як науки про мову;
- вивчення теоретичних засад дослідження медіа-текстів;
- визначення типологічної стратифікації медіа-текстів;
- розгляд сучасних методів дослідження медіа-текстів;
- висвітлення специфіки реалізації комунікативно-прагматичного впливу в англомовних та україномовних медіа-текстах;
- аналіз англомовних та україномовних медіа-текстів у фокусі лінгвопрагматики;
- розкриття функціональної специфіки медіа-текстів різних жанрів як основи дослідження їх комунікативно-прагматичного впливу;

- вивчення англомовних та україномовних медіа-текстів як об'єктів стилістичного аналізу;
- дослідження стилістичних особливостей реалізації комунікативно-прагматичного впливу медіа-текстів на фонетичному, морфологічному, лексичному та синтаксичному рівнях
- виклад кількісних та якісних результатів аналізу прийомів відтворення та збереження репрезентантів комунікативно-прагматичного впливу в англомовних медіа-текстах різних жанрів в україномовному перекладі.

Об'єктом дослідження даної роботи є медіа-тексти.

Предметом дослідження є мовні засоби вираження комунікативно-прагматичного впливу медіа-текстів різних жанрів англійською мовою та їх українських еквівалентів.

Інформаційною базою дипломної роботи слугували дослідження текстів вітчизняних та зарубіжних вчених у сфері медіалінгвістики, медіастилістики, масової комунікації, комунікативної лінгвістики та прагматики. При проведенні дослідження були використані **матеріали** Інтернет-видань інформаційних агентств BBC, Euronews, The Day, Interfax-Ukraine, Censor.NET, Institute of Mass Information, Migration.

Наукова новизна та теоретична значущість полягає у дослідженні комунікативно-прагматичного потенціалу медіа-текстів з урахуванням типу жанру, визначенні частотності використання певних стилістично маркованих одиниць, вивченні медіа-тексту з позиції теорії мовленнєвих актів, а також встановленні залежності мовленнєвих актів і стилістично маркованих одиниць від типу жанру медіа-тексту.

Практична значущість полягає у використанні матеріалу на практичних заняттях та лекціях з медіалінгвістики, медіастилістики, стилістики, теорії комунікації, комунікативної лінгвістики, лінгвопрагматики, психології, маркетингу, політології, а також для подальших міждисциплінарних досліджень

медіа-текстів в аспекті використання тих чи інших стилістично маркованих одиниць у рамках мовленнєвих актів і впливу, який вони здійснюють на суспільство. Також матеріал може бути використаний у підручниках, навчальних і методичних посібниках, словниках тощо.

У ході дипломної роботи був використаний наступні **методи дослідження**: аналіз під час визначення поняття медіалінгвістики і мови ЗМІ; синтез під час визначення поняття медіа-тексту; індукція під час дослідження медіа-текстів на предмет мовленнєвих актів; зіставлення україномовних та англійськомовних текстів у фокусі лінгвопрагматики; стилістичний аналіз україномовних та англійськомовних медіа-текстів; статистичний метод під час кількісних та якісних підрахунків прийомів відтворення та збереження репрезентантів комунікативно-прагматичного впливу у медіа-текстах; інші методи, вказані у роботі.

Результати дослідження наведені у таблицях у додатках та проаналізовані у Розділі III даної роботи.

Публікація матеріалів дипломної роботи: Матеріали дипломної роботи було положено на ювілейній X Міжнародній науково-практичній конференції «Мови і світ: дослідження та викладання» та опубліковані у збірнику наукових праць «Наукові записки» Кіровоградського державного педагогічного університету імені

Володимира Винниченка (КДПУ).

Структура роботи:

Робота складається зі вступу, трьох розділів із висновками до них, резюме англійською мовою, списку використаної літератури, додатків.

У вступі сформульована проблема, об'єкт, предмет, мета і завдання, обґрунтовані наукова новизна, теоретична та практична значущість, інформаційна база, вказані основні методи дослідження.

У першому розділі була розглянута медіалінгвістика, як самостійна наука, проаналізована мова ЗМІ, визначені відмінності між медіадискурсом і медіа-

текстом, проведений детальний аналіз медіа-тексту та відібрана типологія для подальшого аналізу.

У другому розділі медіа-текст був розглянутий з позиції міждисциплінарного підходу, а також з точки зору його прагматичного потенціалу.

У третьому розділі були розглянуті жанри медіа-текстів у залежності від їх приналежності до одного з чотирьох функціонально-жанрових типів, також були відібрані та проаналізовані стилістично марковані одиниці на базі мовних рівнів. Також був проведений кількісний аналіз стилістично маркованих одиниць у рамках мовленневих актів у медіа-текстах певних жанрів, виділені трансформації, що застосовувалися при перекладі мовленневих актів українською мовою та визначені способи впливу на реципієнтів.

Додатки представлені 1000 стилістично маркованих одиниць англійською мовою, їх перекладом на українську та трансформаціями, використаними при перекладі.

У списку використаної літератури подано 76 найменувань.

SUMMARY

The diploma paper is dedicated to the study of mediatexts. The research is presented in four sections of the diploma paper.

In the first section such field as mediallynguistics was observed. In the course of the study the main differences between mediatext and mediadiscourse were established. Also some approaches to understanding of mediatext by different scholars were considered. While searching for a relevant typology for differentiating mediatexts some parameters for their characteristics were considered. Consequently, typology of T. Dobrosklonska using O. Palienko terminology was chosen.

The second section is dedicated to interdisciplinary study of the mediatexts as well as a pragmatic approach. Within the latter several kinds of influence were observed. On this basis mediatexts were further analysed from the point of view of speech acts (SA) using the classification by John R. Searle.

In the third section an analysis of different mediatext genres according to their types was conducted. Also with a regard of mediastylistics being an essential part of mediallynguistics some stylistically marked units were collected and analysed.

In the fourth section a set of stylistically marked units which include 1000 units was composed. Among them the most frequently used units are as follows: metonymy (20%), metaphor (14%), cites (10.6%), negative structures (7.8%) and emphatic adverbs (7.4%). As the main sources for search the next online newspapers were used: BBC, Euronews, The Day, Interfax-Ukraine, Censor.NET, Institute of Mass Information, Migration. For the translation of the SA syntactical substitution, addition, lexical substitution, synonymic substitution were used at the utmost.

